

чуттєву сторону життя і зовсім не схильні заперечувати загальноприйняті норми і цінності, зразки поведінки.

Перспективою дослідження може бути порівняння взаємозв'язків схильності до девіантної поведінки та професійної ідентичності з іншими категоріями юнаків.

Список бібліографічних посилань

1. Яблонська Т. М. Ідентичність як предмет психологічного аналізу. *Наукові записки Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України*. 2010. Вип. 38. С. 378–387.

2. Остапйовський О. І. Професійна ідентичність особистості: зміст та підходи вивчення. *Проблеми сучасної психології*. 2013. Вип. 19. С. 533–543.

Отримано 01.03.2019

УДК 378.091.33:[355.23:356.13](043.3)

Світлана Павлівна ШУМОВЕЦЬКА,

*доцент кафедри педагогіки та соціально-економічних дисциплін
Національної академії Державної прикордонної служби
ім. Б. Хмельницького (м. Хмельницький),
кандидат педагогічних наук, доцент*

ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА ОФІЦЕРА- ПРИКОРДОННИКА ЯК ПЕРЕДУМОВА ЙОГО ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Показано значення професійної культури в діяльності фахівця. Наполягається, що належний рівень професійної культури є визначальним для налагодження оптимальної системи професійної взаємодії офіцера-прикордонника.

Професійна культура визначає ефективність діяльності фахівця будь-якої сфери, зокрема й офіцера-прикордонника в системі гарантування безпеки державного кордону. Чим вищим буде рівень професійної культури офіцера-прикордонника, тим результативніше він зможе здійснювати керівництво підрозділом, вирішувати професійні завдання з охорони державного кордону.

Важливе значення має сформованість професійної культури у зв'язку з управлінською діяльністю офіцера-прикордонника. Належне управління прикордонним підрозділом вимагає від офіцера уміння організувати взаємодію та управління ним, зокрема на підставі прийнятого рішення, вказівок вищого командування, з урахуванням наявності сил та засобів, відповідно до статутних вимог та професійних цінностей.

Належний рівень професійної культури є визначальним для налагодження оптимальної системи взаємодії усередині прикордонного колективу, між окремими підрозділами й постійним складом, а також із

представниками інших правоохоронних органів, органами місцевого самоврядування та жителями контрольованих прикордонних районів. Сформованість умінь та навичок професійної взаємодії допоможе офіцеру-прикордоннику швидше опрацювати інформацію, ефективніше впливати на підлеглих з метою ефективного виконання ними завдань з охорони кордону, приймати рішення та контролювати їх виконання.

Культура є основоположним для гуманітарного пізнання. Це поняття використовують для характеристики суспільства та його соціальної системи, а також висвітлення особливостей національних і професійних спільнот, груп людей та окремої людини. Поняття професійної культури вивчають у філософії, психології і педагогіці. У філософському контексті професійна культура пов'язана з розвитком суспільної особистості, виявом її сутнісної матеріальної і духовної природи, є, по суті, мірою людського в людині [2, с. 241–242].

Трактування професійної культури у педагогіці акцентує увагу на її атрибутивній властивості професійних груп людей, виокремлює її відповідно до видів спеціальної діяльності. Для педагогіки важливим є формування у представників певної професії здатності до ефективного вирішення професійних завдань, професійного мислення та свідомості. У такому контексті професійна культура є результатом професійної ідентифікації і професійної соціалізації особистості [1, с. 22]. Змістове наповнення поняття «професійна культура» конкретизується відповідно до певної професії, визначається специфікою тієї чи іншої професійної діяльності.

З огляду на це освоєння майбутнім офіцером-прикордонником професійної культури означає насамперед опанування знань зі сфери охорони та захисту державного кордону, набуття досвіду їх використання під час виконання завдань з охорони кордону. Загалом професійна культура як сукупність духовно-матеріальних цінностей, специфічний засіб професійного життя і процес творчої самореалізації здібностей офіцера визначає вибір ним засобів професійної діяльності та є одним із важливих факторів підвищення ефективності професійної діяльності. Значення професійної культури визначається тим, що вона забезпечує необхідний рівень знань у сфері прикордонної безпеки, розуміння прикордонником суспільної та соціальної цінності охорони державного кордону, усвідомлене виконання своїх професійних обов'язків, ціннісне ставлення до діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Білявець С. Я. Формування професійної культури військовослужбовців за контрактом в органах охорони державного кордону : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2013. 165 с.
2. Булатов М. О. Філософський словник. Київ : Стило, 2009. 575 с.

Отримано 01.03.2019

